

INŠTRUKCIA K URČENIU PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH (metodika)

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
sprostredkovateľský orgán pre Program Slovensko

Verzia: 2.0
Dátum vydania: 10. 07. 2024
Dátum účinnosti: 10. 07. 2024

OBSAH

OBSAH.....	2
1. ÚVOD.....	3
2. CIELE VYDANIA INŠTRUKCIE	3
3. DEFINÍCIA PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	4
4. IMPLEMENTAČNÁ ŠTRUKTÚRA, PROCESNÁ FÁZA, REFERENČNÉ OBDOBIE A ROZHODNÝ MOMENT	6
5. INTERPRETÁCIA PODMIENOK PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH.....	10
6. ZDROJ INFORMÁCIÍ PRE POSÚDENIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	14
7. VÝNIMKY Z APLIKÁCIE NIEKTORÝCH ZNAKOV PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	17
8. HODNOTENIE HOSPODÁRSKEJ JEDNOTKY	17
8.1. HOSPODÁRSKA JEDNOTKA	17
8.2. HODNOTENIE HOSPODÁRSKEJ JEDNOTKY	18
9. ŠPECIFICKÉ PRÍPADY - DOSTUPNOSŤ ÚDAJOV.....	19
10. ZJEDNODUŠENIA.....	19
11. VYHODNOTENIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH.....	19
12. MECHANIZMUS OVEROVANIA	20
13. PRÍLOHY.....	22
PRÍLOHA Č. 1 – ČESTNÉ VYHLÁSENIE K PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	22
PRÍLOHA Č. 2 – TEST PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH (MS EXCEL).....	22

1. ÚVOD

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ako sprostredkovateľský orgán pre Program Slovensko (ďalej len „PSK“), je poskytovateľom príspevku na základe Zmluvy o poverení na vykonávanie časti úloh riadiaceho orgánu sprostredkovateľským orgánom a o zodpovednostiach súvisiacich s týmto poverením č. 68/2023/7.8, reg. č. MIRRI SR: 750/2023, uzatvorenou medzi MIRRI SR a MŽP SR (ďalej len „poskytovateľ“).

V zmysle čl. 7 ods.1 pís. d) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/1058 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (ďalej len „Nariadenie ERDF a KF“), Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“) a Kohézny fond (ďalej len „KF“) **nepodporuje podnik v ťažkostiach** podľa vymedzenia v článku 2 bode 18 nariadenia (EÚ) č. 651/2014, pokiaľ nie je oprávnený v rámci pomoci *de minimis* alebo pravidiel týkajúcich sa dočasnej štátnej pomoci zavedených na riešenie mimoriadnych okolností¹.

2. CIELE VYDANIA INŠTRUKCIE

Prvým cieľom vydania tejto inštrukcie je zo strany poskytovateľa poskytnúť podnikom (ktorými môžu byť v postavení žiadateľa, prijímateľa, partnera, užívateľa, príjemcu štátnej pomoci²) ako aj subjektom, ktoré budú overovať plnenie podmienky³ v súlade s implementačnou štruktúrou, kompletné informácie o legálnej definícii podniku v ťažkostiach, jej právnej a ekonomicko-účtovnej interpretácii vrátane informácií o tom kedy, ako a na základe akých údajov sa posudzuje, či je podnik v ťažkostiach.

Druhým cieľom vydania tejto inštrukcie je poskytnúť podnikom praktický nástroj, tzv. - „Test podniku v ťažkostiach“ pre posúdenie stavu podniku v zmysle definície podniku v ťažkostiach.

Inštrukcia k určeniu podniku v ťažkostiach pozostáva zo samotného dokumentu a prílohy:

- 1 - Čestné vyhlásenie k posúdeniu podniku v ťažkostiach,
- 2 - Test podniku v ťažkostiach.

Inštrukcia k určeniu podniku v ťažkostiach sa ďalej v texte označuje aj ako „metodika“.

¹ Napr. nariadenie komisie (EÚ) 2023/2831 z 13. decembra 2023 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis*

² Pozri kapitolu č. 4

³ Pozri kapitolu č. 12

3. DEFINÍCIA PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Cieľom článku 7 ods. 1 písm. d) Nariadenia o ERDF a KF je zabrániť situácii, aby by bol príspevok, resp. štátna pomoc poskytnutá podniku, ktorý je na pokraji bankrotu (t.j. splňa znaky podniku v ťažkostiach).

Podmienka uplatnenia definície podniku v ťažkostiach sa vzťahuje na pojem „podnik“.

Pojem podnik bol definovaný európskou judikatúrou a štandardne sa využíva predovšetkým v oblasti štátnej pomoci^{4,5}.

Za podnik sa v tomto kontexte považuje každý subjekt (s právnou subjektivitou) vykonávajúci hospodársku činnosť. Hospodárskou činnosťou je každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru a/alebo služieb na trhu.

Klasifikácia subjektu ako podniku sa vždy týka konkrétnej činnosti. Subjekt vykonávajúci hospodárske aj nehospodárske činnosti sa pokladá za podnik len v súvislosti s vykonávaním hospodárskej činnosti⁶.

Skutočnosť, či takýto podnik dosahuje alebo nedosahuje zisk je na účely aplikácie ustanovení určujúceho podnik v ťažkostiach irelevantná, t.j. aj také právne subjekty, ktoré nie sú založené za účelom dosahovania zisku, podliehajú posúdeniu znakov podniku v ťažkostiach, ak vykonávajú hospodársku činnosť. Z tohto dôvodu môžu byť za podnik považované aj napr. neziskové organizácie, obce, združenia a pod.

V súlade s vyššie uvedeným sa podnik v ťažkostiach posudzuje v prípade:

- ak ide o podnik, ktorý bol primárne zriadený za účelom výkonu hospodárskej činnosti a jeho hlavnou činnosťou je hospodárska činnosť⁷, **a to bez ohľadu na skutočnosť, či podpora smeruje do hospodárskej alebo nehospodárskej činnosti tohto podniku⁸,**
- ak ide o podnik založený primárne za iným účelom než výkon hospodárskej činnosti, **ak sa zároveň podporuje jeho hospodárska činnosť⁹.**

Podnik v ťažkostiach sa nevzťahuje na právne subjekty, ktoré sú v postavení dodávateľa alebo subdodávateľa posudzovaného podniku.

Definícia podniku v ťažkostiach vychádza z Nariadenia (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy¹⁰ (ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 651/2014“). Podnik v ťažkostiach je definovaný v čl. 2 ods. 18 nariadenia (EÚ) č. 651/2014.

Podnik v ťažkostiach sa posudzuje podľa jednotlivých kritérií definície. Podnik je vyhodnotený ako podnik v ťažkostiach, **ak sa tak vyhodnotí aspoň v jednom z tých kritérií definície, ktoré sa na neho vzťahujú** (v zmysle aplikačných pravidiel uvedených bližšie najmä v kapitolách č. 5 a č. 10). V ďalšom texte sa na jednotlivé písmená definície odkazuje ako na kritériá podniku v ťažkostiach a) až e)).

⁴ Napr. Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

⁵ Pre úplnosť sa uvádza, že aj keď definícia podniku vyplýva z pravidiel štátnej pomoci, táto skutočnosť sama o sebe neznamená, že posúdenie podniku v ťažkostiach sa aplikuje iba na subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc v zmysle uplatniteľných pravidiel štátnej pomoci. Subjekt, ktorý splňa definíciu podniku, ale opatrenia v prospech tohto podniku nespĺňajú kritériá (kumulatívne) pre uplatnenie pravidiel štátnej pomoci vyplývajúce z čl. 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie rovnako podlieha overeniu splnenia podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach.

⁶ Bod 10, 2.1. Oznámenia Komisie o pojme Štátna pomoc uvedenom v Článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01).

⁷ Ide najmä o podniky ako je spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť/európska spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie, štátny podnik, družstvo, komanditná spoločnosť, verejná obchodná spoločnosť, fyzická osoba – podnikateľ.

⁸ V tomto prípade je irelevantná skutočnosť, či sa podporuje priamo hospodárska činnosť podniku. Predikuje sa, že aj podpora nehospodárskej činnosti tohto podniku nepriamo vedie k podpore podniku, a teda aj k podpore jeho hospodárskej činnosti.

⁹ Ide najmä o podniky ako sú obce, rozpočtové a príspevkové organizácie, vyššie územné celky, cirkvi, náboženské spoločnosti, verejné vysoké školy, občianske združenia, záujmové združenia právnických osôb, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, nadácie, neinvestičné fondy, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov a pod.

¹⁰ Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, p. 1–78.

V zmysle čl. 2 ods. 18 nariadenia (EÚ) č. 651/2014 platí:

podnik v ťažkostiach je podnik, v súvislosti s ktorým sa vyskytne aspoň jedna z týchto okolností:

- a) V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP, ktorý spĺňa podmienku uvedenú v článku 21 ods. 3 písm. b) a požiadavku rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť s ručením obmedzeným“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ¹¹, a „základné imanie“ zahŕňa, ak je to vhodné, akékoľvek emisné ážio.
- b) V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP, ktorý spĺňa podmienku z článku 21 ods. 3 písm. b) a požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe II k smernici 2013/34/EÚ¹¹.
- c) Keď je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania alebo spĺňa kritériá domácich právnych predpisov na to, aby sa stal predmetom kolektívneho konkurzného konania na žiadosť svojich veriteľov.
- d) Keď podnik dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.
- e) V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:
 1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a
 2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0

Výnimka pre MSP na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania

Poskytovateľ nebude poskytovať v rámci svojich výziev pomoc vo forme rizikového financovania, a preto sa výnimka pre MSP v prípade rizikového financovania neuplatní.

Výnimka z povinnej aplikácie podmienky podniku v ťažkostiach

Odchylné od uvedenej definície vyššie podľa čl. 7 ods. 1 písm. d) Nariadenia o ERDF a KF ďalej platí, že na pomoc poskytovanú v rámci fondu ERDF a KF v režime pomoci de minimis alebo pravidiel týkajúcich sa dočasnej štátnej pomoci zavedených na riešenie mimoriadnych okolností sa podniky nebudú považovať za podniky v ťažkostiach. Z tohto dôvodu nebudú v týchto prípadoch ani posudzované znaky podniku v ťažkostiach.

Zákaz poskytnutia príspevku, resp. štátnej pomoci podniku, ktorý je v ťažkostiach, stanoví výzva alebo právny dokument, na základe ktorého sa poskytuje príspevok, resp. štátna pomoc, a to vtedy a pre tie aktivity a subjekty, kde je to relevantné.

¹¹ SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS.

4. IMPLEMENTAČNÁ ŠTRUKTÚRA, PROCESNÁ FÁZA, REFERENČNÉ OBDOBIE A ROZHODNÝ MOMENT

Implementačná štruktúra:

Z hľadiska implementačnej štruktúry môže byť podnik v postavení:

- a) prijímateľa¹²,
- b) partnera projektu¹³,
- c) žiadateľa¹⁴,
- d) užívateľa¹⁵,
- e) príjemcu štátnej pomoci nespádajúceho pod predchádzajúce písmená¹⁶,

Všetky uvedené subjekty sa ďalej spoločne označujú na účely metodiky ako „podnik“, ak nie je potrebné osobitne zvýrazniť konkrétne postavenie podniku v rámci implementačnej štruktúry.

Procesná fáza implementácie

1. fáza pred nadobudnutím účinkov právneho úkonu, ktorým (na základe ktorého) vzniká (na základe ktorého vznikne) nárok na príspevok, resp. štátnu pomoc,
2. fáza po nadobudnutí účinkov právneho úkonu uvedeného v bode 1.

Referenčné obdobie a rozhodný moment:

Kritériá podľa písm. a), b) a e) definície sa posudzujú za príslušné referenčné obdobie.

Pri určovaní referenčného obdobia sa:

- v prípade podnikov, ktoré sú účtovnou jednotkou¹⁷, používajú účtovné obdobia¹⁸ a
- v prípade podnikov, ktoré nie sú účtovnou jednotkou, používajú zdaňovacie obdobia¹⁹.

Referenčné obdobie je :

- a) posledné účtovné obdobie predchádzajúce rozhodnému momentu, za ktoré disponuje podnik schválenou účtovnou závierkou (ďalej aj „bežné referenčné obdobie“) a účtovné obdobie predchádzajúce bežnému referenčnému obdobiu (ďalej aj „predchádzajúce referenčné obdobie“), ak ide o podnik, ktorý je účtovnou jednotkou, alebo
- b) posledné zdaňovacie obdobie predchádzajúce rozhodnému momentu, za ktoré podnik predložil daňovému úradu daňové priznanie (ďalej aj „bežné referenčné obdobie“) a zdaňovacie obdobie predchádzajúce bežnému referenčnému obdobiu (ďalej aj „predchádzajúce referenčné obdobie“), ak ide o podnik, ktorý nie je účtovnou jednotkou.

¹² §3 písm. s) zákona č. 121 Z.z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o príspevkoch z fondov“).

¹³ §3 písm. t) zákon o príspevkoch z fondov

¹⁴ §3 písm. v) zákon o príspevkoch z fondov

¹⁵ §3 písm. u) zákon o príspevkoch z fondov

¹⁶ § 5 ods. 2 zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o štátnej pomoci“)

¹⁷ Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o účtovníctve“)

¹⁸ Podľa § 3 zákona o účtovníctve.

¹⁹ Podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

Schválenou účtovnou závierkou je pre účely tejto metodiky:

- v prípade podniku, ktorý má povinnosť schvaľovať účtovnú závierku, riadna alebo mimoriadna²⁰ účtovná závierka, ktorá bola najneskôr k rozhodnému momentu schválená príslušným orgánom podniku a uložená v registri účtovných závierok. Ak je takýchto účtovných závierok za účtovné obdobie viac, za schválenú účtovnú závierku na účely tejto metodiky sa považuje tá, ktorá bola zo všetkých uložených účtovných závierok podniku schválená ako prvá. Ak podnik ešte nemá žiadnu účtovnú závierku schválenú príslušným orgánom podniku a neuplynula ešte zákonná lehota na schválenie žiadnej účtovnej závierky, postupuje sa pri ňom, ako v prípade podniku, ktorý nemá povinnosť schvaľovať účtovnú závierku,
- v prípade podniku, ktorý nemá povinnosť schvaľovať účtovnú závierku, riadna alebo mimoriadna²⁰ účtovná závierka, ktorá bola najneskôr k rozhodnému momentu uložená v registri účtovných závierok. Ak je takýchto účtovných závierok za účtovné obdobie viac, za schválenú účtovnú závierku na účely tejto metodiky sa považuje tá, ktorá bola zostavená prvá.

Ak podnik, ktorý nie je účtovnou jednotkou, predložil za referenčné obdobie daňovému úradu opravné daňové priznanie a/alebo dodatočné daňové priznanie, vychádza sa pri hodnotení podniku v ťažkostiach z posledného dodatočného daňového priznania, a ak také neexistuje, potom sa vychádza z posledného opravného daňového priznania.

Kritériá podľa písm. c) a d) definície sa posudzujú podľa platného stavu k rozhodnému momentu.

Rozhodný moment sa určuje v závislosti od procesnej fázy, v ktorej sa overenie vykonáva.

Prehľad rozhodných momentov, spôsobu preukázania podmienky vo vzťahu k procesnej fáze a postaveniu podniku v rámci implementačnej štruktúry je uvedený v tabuľke č. 1.

²⁰ Mimoriadna účtovná závierka je akceptovaná iba v prípadoch uzavretia účtovných kníh podľa §16, ods. 4, písm. c) a e) zákona o účtovníctve.

Tabuľka č. 1 – Prehľad rozhodných momentov, spôsobu preukázania podmienky vo vzťahu k procesnej fáze a postaveniu podniku v rámci implementačnej štruktúry

Podnik – v rámci implementačnej štruktúry	Procesná fáza 1 Pred nadobudnutím účinkov právneho úkonu		Procesná fáza 2 Po nadobudnutí účinkov právneho úkonu	
	Určenie rozhodného momentu	Spôsob preukázania	Určenie rozhodného momentu	Spôsob preukázania
a) Prijímateľ ²¹	Vid' žiadateľ	Vid' žiadateľ	Deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku podľa § 22 ods. 3 zákona o príspevkoch z fondov. (ďalej len „zmluva o NFP“) alebo právoplatnosti rozhodnutia podľa § 13 ods. 2 zákona o príspevkoch z fondov (ďalej len „rozhodnutie o schválení podľa §13 ods. 2)“.	Prijímateľ predkladá test podniku v ťažkostiach (príloha 2 metodiky) do 10 pracovných dní po nadobudnutí účinnosti zmluvy o NFP alebo právoplatnosti rozhodnutia o schválení podľa § 13 ods. 2.
b) Partner	Deň poskytnutia súčinnosti na uzatvorenie zmluvy o NFP. Ak ide o nového partnera, ktorý nebol súčasťou konania o žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku podľa § 16 zákona o príspevkoch z fondov (ďalej len „ŽoNFP“) je rozhodným momentom deň predloženia žiadosti prijímateľa o zmenu projektu (doplnenie nového partnera) podľa zmluvy o NFP.	Samoposúdenie partnera na základe metodiky. Partner predkladá čestné vyhlásenie, že je/nie je podnikom v ťažkostiach podľa metodiky (príloha 1 metodiky).	Deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o NFP alebo právoplatnosti rozhodnutia o schválení podľa § 13 ods. 2. Ak ide o nového partnera, deň nadobudnutia účinnosti dodatku k zmluve o NFP alebo deň schválenia žiadosti o zmenu (doplnenie nového partnera), ak bola ŽoNFP schválená na základe rozhodnutia o schválení podľa § 13 ods. 2.	Partner predkladá test podniku v ťažkostiach (príloha 2 metodiky) do 10 pracovných dní po nadobudnutí účinnosti zmluvy o NFP alebo právoplatnosti rozhodnutia o schválení podľa § 13 ods. 2. Ak ide o nového partnera, tento predkladá test podniku v ťažkostiach (príloha 2 metodiky) do 10 pracovných dní po nadobudnutí účinnosti dodatku k zmluve o NFP alebo schválenia žiadosti o zmenu (doplnenie nového partnera) ak bola ŽoNFP schválená na základe rozhodnutia

²¹ V prípade zmeny prijímateľa (ak je takáto zmena prípustná), sa nový prijímateľ posúdi podľa podmienok podniku v ťažkostiach primerane postupu overovania pôvodného prijímateľa v závislosti od okolností zmeny v subjekte prijímateľa.

				o schválení podľa § 13 ods. 2.
c) Žiadateľ	Deň poskytnutia súčinnosti na uzatvorenie zmluvy o NFP.	Samoposúdenie žiadateľa na základe metodiky. Žiadateľ predkladá čestné vyhlásenie, že je/nie je podnikom v ťažkostiach podľa metodiky (príloha 1 metodiky).	Vid' prijímateľ	Vid' prijímateľ
d) Užívateľ	Deň poskytnutia súčinnosti pred nadobudnutím účinnosti zmluvy medzi prijímateľom, resp. partnerom a užívateľom alebo iným obdobným právnym vzťahom medzi prijímateľom, resp. partnerom a užívateľom.	Samoposúdenie užívateľa na základe metodiky. Užívateľ predkladá čestné vyhlásenie, že je/nie je podnikom v ťažkostiach podľa metodiky (príloha 1 metodiky).	Účinnosť zmluvy uzavretej medzi prijímateľom, resp. partnerom a užívateľom alebo účinnosť iného obdobného právneho vzťahu medzi prijímateľom, resp. partnerom a užívateľom podľa § 3 písm. u) zákona o príspevkoch z fondov.	Užívateľ predkladá test podniku v ťažkostiach (príloha 2 metodiky) do 10 pracovných dní po nadobudnutí účinnosti zmluvy, resp. obdobného právneho vzťahu.
e) Prijemca štátnej pomoci iný než sú uvedení v písm. a) až d)	Určenie rozhodného momentu a spôsobu posúdenia podmienky stanoví príslušná schéma štátnej pomoci.			

Rozhodný moment bude uvedený vo výzve podľa § 14 zákona o príspevkoch z fondov, v schéme štátnej pomoci, v právnom dokumente, na základe ktorého sa podniku poskytuje príspevok, resp. štátna pomoc, alebo bude oznámený podniku v rámci vyžiadania súčinnosti.

Podmienky podniku v ťažkostiach sa preukazujú:

- poskytovateľovi, pokiaľ ide o žiadateľa, prijímateľa alebo partnera,
- prijímateľovi alebo partnerovi, pokiaľ ide o užívateľa,
- poskytovateľovi štátnej pomoci²² alebo vykonávateľovi schémy²³ štátnej pomoci, pokiaľ ide o prijímateľa štátnej pomoci, ktorý nie je žiadateľom, prijímateľom, partnerom alebo užívateľom.

Na účely výkonu overenia podniku v ťažkostiach sa tieto subjekty ďalej súhrnne označujú ako „overovateľ“.
Overovateľ pri overovaní podmienky podniku v ťažkostiach dbá na to, aby podniku boli známe rozhodné momenty v jednotlivých fázach overovania.

²² Podľa § 5 ods.1 zákona o štátnej pomoci.

²³ Podľa § 7 ods.3 zákona o štátnej pomoci.

5. INTERPRETÁCIA PODMIENOK PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Posúdenie podmienky podľa písm. a) definície

Podmienka stanovuje, že sa má posúdiť, či v referenčnom účtovnom období došlo k takým akumulovaným stratám, ktoré by spôsobili stratu viac než ½ hodnoty základného imania navýšeného o emisné ážio.

Podniky zahrňované pod písm. a) z hľadiska právnej formy sú:

- spoločnosť s ručením obmedzeným,
- akciová spoločnosť/európska spoločnosť,
- jednoduchá spoločnosť na akcie,
- štátny podnik,
- družstvo.

Všetky tieto podniky účtujú v systéme podvojného účtovníctva.

Ekonomická interpretácia a praktická aplikácia podmienky vychádza zo skutočnosti, že hodnota vlastného imania podniku v sebe odráža hospodárenie podniku a teda v sebe zahŕňa aj prípadnú akumulovanú stratu podniku.

Vlastné imanie počítané v účtovných závierkach podvojného účtovníctva v sebe zahŕňa všetky plusové aj mínusové položky ako základné imanie, ostatné kapitálové fondy, rezervné fondy tvorené zo ziskov, kladné hospodárske výsledky, nerozdelený zisk minulých rokov, záporné hospodárske výsledky, neuhradená strata minulých rokov a ďalšie (pre viac informácií o skladbe položiek vlastného imania viď Súvahu).

Z uvedeného dôvodu je tak súčasťou hodnoty vlastného imania vykazovaného v účtovných závierkach podniku aj akumulovaná strata, ktorá sa dosiahla v bežnom účtovnom období, resp. v minulých účtovných obdobiach ako aj hodnota základného imania.

Z uvedeného dôvodu sa preto interpretuje podmienka podľa písm. a) tak, že ak hodnota vlastného imania (obsahujúca napočítané všetky pozitívne aj negatívne položky, ktoré sa do výpočtu vlastného imania započítavajú) bude nižšia než polovica súčtu hodnoty základného imania a emisného ážia, došlo hospodárením podniku k takým akumulovaným stratám, ktoré spôsobili, že došlo k strate, resp. prekryvu ½ základného imania podniku navýšeného o emisné ážio.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

$$\text{Vlastné imanie} < \frac{\text{Základné imanie} + \text{emisné ážio}}{2}$$

Uvedená podmienka sa posudzuje len za bežné referenčné obdobie.

Posúdenie podmienky podľa písm. b) definície

Podmienka stanovuje, že sa má posúdiť, či v bežnom referenčnom období došlo k takej akumulácii strát, ktoré by spôsobili stratu viac než ½ hodnoty vlastného imania.

Podniky zahrňované pod písm. b) z hľadiska právnej formy sú:

- komanditná spoločnosť,
- verejná obchodná spoločnosť,
- fyzická osoba - podnikateľ:
 - zapísaná v obchodnom registri,
 - nezapísaná v obchodnom registri.

Keďže tieto podniky nevytvárajú žiadne základné imanie, pristupuje sa v rámci posudzovania znakov podniku v ťažkostiach podľa pravidiel platných pre písm. b).

Podniky zahrňované pod písm. b) účtujú spravidla v systéme podvojného účtovníctva.

Fyzická osoba podnikateľ môže viesť jednoduché a za určitých okolností aj podvojnú účtovníctvo.

Fyzická osoba podnikateľ tiež môže uplatňovať tzv. paušálne výdavky alebo viesť daňovú evidenciu.

V prípade uplatnenia paušálnych výdavkov sa v súlade so zjednodušeniami uvedenými v kapitole 10 neposudzuje podmienka podľa písm. b).

Dochádza k vzájomnému porovnaniu modifikovanej hodnoty vlastného imania a hodnoty akumulovanej straty.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

$$\text{Akumulovaná strata} > \frac{\text{Modifikované vlastné imanie}}{2}$$

Akumulovaná strata je absolútna hodnota záporného výsledku súčtu výsledku hospodárenia za účtovné obdobie a výsledku hospodárenia minulých rokov (ak sú údaje o hospodárení minulých rokov k dispozícii).

Modifikované vlastné imanie je súčet vlastného imania a absolútnej hodnoty akumulovanej straty.

Ak akumulovaná strata nie je záporné číslo, podnik sa podľa tohto kritéria nepovažuje za podnik v ťažkostiach.

Uvedená podmienka sa posudzuje len za bežné referenčné obdobie.

Posúdenie podmienky podľa písm. c) definície

Podmienka podľa písm. c) sa uplatňuje na všetky podniky, na ktoré sa vzťahuje zákon o konkurze²⁴ alebo zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy²⁵.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- je na majetok resp. na samotný podnik:
 - a) začaté konkurzné konanie, alebo
 - b) vyhlásený konkurz, alebo
 - c) zastavené konkurzné konanie pre nedostatok majetku, alebo
 - d) zrušený konkurz pre nedostatok majetku, alebo

Podnik spĺňa podmienky aby bol vyhodnotený platobne neschopný alebo predĺžený.

- je obec, mesto alebo samosprávny kraj:
 - v nútenej správe, alebo
 - spĺňa podmienky pre zavedenie nútenej správy.
- je zriaďovateľ príspevkovej alebo rozpočtovej organizácie:
 - v nútenej správe alebo
 - spĺňa podmienky pre zavedenie nútenej správy.

Toto kritérium sa neviaže na žiadne referenčné obdobie.

Posudzuje sa stav k rozhodnému momentu.

²⁴ Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁵ Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Posúdenie podmienky podľa písm. d) definície

Podmienka podľa písm. d) sa uplatňuje na všetky podniky (s výnimkou podnikov uvedených v kapitole 10). Predmetom je posúdenie, či podnik v minulosti prijal pomoc na záchranu a či už uhradil úver alebo vypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu, či stále podlieha reštrukturalizačnému plánu. Pomocou podľa predchádzajúcej vety sa rozumie pomoc, ktorú podnik dostal podľa Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (2014/C 249/01).

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo
- dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.

Toto kritérium sa neviaže na žiadne referenčné obdobie.

Posudzuje sa stav k rozhodnému momentu.

Spoločné ustanovenie pre prípady, ak podnik úspešne prešiel ozdravným režimom a už netrvajú okolnosti uvedené v písm. c) a d) definície.

Pokiaľ podnik k rozhodnému momentu:

- i. prešiel ozdravným režimom, v dôsledku ktorého už netrvá žiadna zo skutočností uvedených v písm. c) definície **a zároveň**
- ii. nie sú naplnené podmienky písm. d) definície

je podnik spôsobilý, aby v zmysle písm. c) a písm. d) nebol vyhodnotený ako podnik v ťažkostiach.

Posúdenie podmienok podľa písm. e) definície

Podmienky podľa písm. e) sa aplikujú len na tie podniky, ktoré nespĺňajú definíciu MSP (s výnimkou podnikov uvedených v kapitole 10).

1. Účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu sa určí vzorcom:

$$MZ = \frac{\text{celkové záväzky podniku}}{\text{vlastné imanie}} > 7,5$$

kde:

MZ – miera zadlženosti podniku. Ide tzv. pomerový ekonomický ukazovateľ podniku na posúdenie miery zadlženosti podniku, ktorá sa počíta ako podiel celkových záväzkov podniku k hodnote vlastného imania podniku. Celkové záväzky podniku na tieto účely zahŕňajú všetky dlhodobé ako aj krátkodobé záväzky a to vrátane záväzkov z obchodného styku ako aj hodnotu bankových úverov a finančných výpomocí, ktoré podnik prijal.

Pri subjektoch, ktorými sú rozpočtové a štátne príspevkové organizácie, je pred započítaním záväzkov vyplývajúcich z transferov zo štátneho rozpočtu²⁶ možné zohľadniť ich povahu z hľadiska ich vplyvu na hospodársku situáciu takéhoto subjektu.

²⁶ Ide o položku súvahy "zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy", v rámci ktorej sa prejavia aj bežné aj kapitálové transfery zo štátneho rozpočtu pre vymenované subjekty, ktoré tieto prijali na plnenie úloh štátu pri prenesenom výkone štátnej správy (vychádzajúc z usmernení MF SR v oblasti účtovníctva poskytnutých a prijatých prostriedkov štátneho rozpočtu podliehajúcich zúčtovaniu) a ktoré by v prostredí obchodných spoločností v zásade zodpovedali vlastným zdrojom financovania spoločností účtovaným na kapitálových fondoch, ktoré môžu byť tiež vratné.

Posudzuje sa, či je hodnota ukazovateľa väčšia než 7,5

pričom platí:

ak je hodnota vlastného imania rovná nule, alebo je výsledok záporné číslo, predpokladá sa, že podmienka je naplnená, t.j. podnik spĺňa pre toto kritérium podmienku podniku v ťažkostiach v príslušnom referenčnom období.

2. Pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu sa určí vzorcom:

$$UK_{EBITDA} = \frac{EBITDA}{NU} = \frac{\text{hosp.výsledok pred zdanením+nákladové úroky+odpisy a opravné položky}}{\text{nákladové úroky}} < 1,0$$

kde:

ÚK_{EBITDA} – úrokové krytie počítané z EBITDA. Ide tzv. pomerový ekonomický ukazovateľ podniku na posúdenie schopnosti podniku pokryť „efektom“ z hospodárskej činnosti podniku (meraným na báze modifikovaného výsledku hospodárenia, tzv. EBITDA) nákladové úroky, ktoré musí podnik platiť za získanie (požičanie) cudzích zdrojov na financovanie vlastnej činnosti.

NÚ – nákladový úrok, ide o úroky podniku za získanie (požičanie) cudzích zdrojov financovania podnikateľskej činnosti,

EBITDA - hospodársky výsledok podniku za účtovné obdobie pred zdanením navýšený o nákladové úroky, odpisy a opravné položky,

Posudzuje sa, či je hodnota ukazovateľa menšia než 1,0.

pričom platí:

ak je hodnota nákladových úrokov nula, predpokladá sa, že podmienka nie je naplnená, t.j. podnik nespĺňa pre toto kritérium podmienku podniku v ťažkostiach v príslušnom referenčnom roku.

Vyhodnotenie podľa podmienok uvedených v písm. e) definície sa vykoná nasledovne:

Aby bol podnik v ťažkostiach podľa písm. e), musí mať **v oboch referenčných obdobiach** (bežnom a predchádzajúcom) **splnené podmienky byť v ťažkostiach pre účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu a zároveň pomer EBITDA k úrokovému krytiu.**

Uvedené predstavuje nasledovné situácie (po zohľadnení špecifik osobitných skutočností):

1. účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu vyšší než 7,5, alebo nižší než 0, alebo vlastné imanie je rovné 0
a zároveň
2. pomer EBITDA k úrokovému krytiu nižší ako 1,0.
Pri výpočte EBITDA k úrokovému krytiu sa osobitne zohľadní skutočnosť, či je hodnota nákladových úrokov nula (v takom prípade nie je podnik v ťažkostiach).

6. ZDROJ INFORMÁCIÍ PRE POSÚDENIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Zdroje informácií pre posúdenie podmienok podľa písm. a), b) a e) definície

Základným zdrojom informácií pre posúdenie podmienok podniku v ťažkostiach v zmysle písm. a), b) a e) je najmä účtovná závierka podniku, daňová evidencia a doplňujúce informácie o podniku.

V prípade, ak podnik účtuje v systéme podvojného účtovníctva je zdrojom informácií:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- doplňujúce informácie o výške emisného ážia v prípade mikro účtovnej jednotky.

V prípade, ak podnik účtuje v systéme jednoduchého účtovníctva je zdrojom informácií:

- výkaz o majetku a záväzkoch,
- výkaz o príjmoch a výdavkoch,
- doplnená informácia o stave odpisov a nákladových (platených) úrokov.

V prípade, ak podnik vedie daňovú evidenciu je zdrojom informácií daňová evidencia.

Relevantné údaje z účtovnej závierky a účtovnej evidencie, ktoré sa berú do úvahy pri vyhodnocovaní podmienok podľa písm. a), b) a e), sú uvedené v tabuľke č. 1.

V prípade, ak niektoré účtovné závierky obsahujú delenie údajov podľa príslušnosti k zdaňovanej a nezdaňovanej činnosti, na účely posúdenia znakov podniku v ťažkostiach sa použije súčet hodnôt za zdaňovanú a nezdaňovanú činnosť.

Zdroje informácií pre posúdenie podmienok podľa písm. c), a d)

Podmienky podľa písm. c) a d) sa posudzujú na základe osobitných informácií, ktoré poskytuje podnik.

Tabuľka č. 2 – Relevantné údaje z účtovnej závierky a účtovnej evidencie na výpočet hodnôt vstupujúcich do výpočtu podniku v ťažkostiach

Účtovná závierka	Účtovná závierka podnikateľov v podvojnóm účtovníctve	Účtovná závierka mikro účtovnej jednotky (podvojný účtovníctvo – podnikatelia)	Účtovná závierka v jednoduchom účtovníctve (podnikatelia)	Účtovná závierka podvojný účtovníctvo pre rozpočtové, príspevkové org. štátne fondy, obce a VÚC	Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojný účtovníctva	Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave jednoduchého účtovníctva	Daňová evidencia
Vzor tlačív	UZPODv14_1	UZMUJv14_1	UZFOv14_1	Úč ROPO SFOV	UZNUJv21_1	UZNOv21_1	Daňové priznanie FO, typ B, IV oddiel
celkové záväzky podniku	S_101	S_34	MaZ_20	S_126	S_073	MaZ_16	T1a_St2_R5
vlastné imanie	S_80	S_25	MaZ_21	S_116	S_061	MaZ_17	T1a_St2_R1 + T1a_St2_R2 + T1a_St2_R3 + T1a_St2_R4 - T1a_St2_R5
Emisné ážio	S_85	Doplňujúci údaj					
Základné imanie	S_81	S_26					
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	S_100	S_33	PaV_12				T1_St1_R10 + T1_St1_R13 - T1_St2_R10 - T1_St2_R13
Výsledok hospodárenia minulých rokov	S_97	S_32	-----				-----
Akumulovaná strata	S_100 + S_97	S_33 + S_32	PaV_12				Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie
Modifikované vlastné imanie	vlastné imanie + akumulovaná strata S_80 + S_100 + S_97	vlastné imanie + akumulovaná strata S_25 + S_33 + S_32	vlastné imanie + akumulovaná strata MaZ_21 + PaV_12				vlastné imanie + akumulovaná strata
Odpisy	VZaS_21	VZaS_14	doplňujúci údaj	VZaS_030	VZaS_25	doplňujúci údaj	doplňujúci údaj
Nákladový úrok (NÚ)	VZaS_49	VZaS_31	doplňujúci údaj	VZaS_042	VZaS_19	doplňujúci údaj	doplňujúci údaj
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	VZaS_56	VZaS_35	PaV_12	VZaS_135	VZaS_75	PaV_26	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie
EBITDA	VZaS_56+VZaS_49+VZaS_21	VZaS_35+VZaS_31+VZaS_14	PaV_12 + NÚ + odpisy	VZaS_135+VZaS_042+VZaS_030	VZaS_75+VZaS_19+VZaS_25	PaV_26 + NÚ + odpisy	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie + NÚ + odpisy

Označenie v jednotlivých bunkách tabuľky zložené z písmena/písmen, podčiarkovania a čísla označuje výkaz a číslo riadka, pričom:

Účtovné výkazy:

- S – predstavuje výkaz účtovnej evidencie „Súvaha“
 - VZaS - predstavuje výkaz účtovnej evidencie „Výkaz ziskov a strát“
 - MaZ - predstavuje výkaz účtovnej evidencie „Výkaz o majetku a záväzkoch“
 - PaV - predstavuje výkaz účtovnej evidencie „Výkaz o príjmoch a výdavkoch“
- Číslo za písmenom predstavuje príslušný riadok výkazu obsahujúci údaje na posúdenie

Daňový výkaz - VI. oddielu daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby – typ B

- T1 - predstavuje tabuľku T1 daňového výkazu
- T1a - predstavuje tabuľka T1a daňového výkazu
- St- predstavuje stĺpec v príslušnej tabuľke
Číslo za písmenom predstavuje poradie stĺpca v tabuľke
- R- predstavuje riadok v príslušnom stĺpci
Číslo za písmenom predstavuje poradie riadku obsahujúceho údaje na posúdenie

Doplňujúci údaj – predstavuje údaj z účtovnej evidencie, ktorý sa nenachádza vo výkazoch účtovnej závierky
Uvedené parametre sa dosadzujú do vzorcov a vyhodnocujú podľa interpretácie uvedenej v kapitole 5.

Označenie zdroja údajov v tabuľke č. 2 zodpovedá aktuálne platnému značeniu riadkov účtovných závierok, ktoré sa používajú pre účtovníctvo:

- podnikateľov (jednoduché a podvojnú) podľa vzoru tlačív UZPODv14_1, UZMUJv14_1, UZFOv14_1 a ktoré sa použijú pre účtovné obdobia začaté od 1.1. 2015, účtovných jednotiek, ktoré nie sú založené alebo zriadené na účel podnikania (jednoduché a podvojnú) podľa vzoru tlačív UZNUJv21_1 a UZNOv21_1 a ktoré sa použijú pre účtovné obdobia začaté od 1.1. 2022,
- rozpočtových a príspevkových organizácií, obcí, štátnych fondov a vyšších územných celkov (podvojnú) podľa vzoru tlačiva ROPO SFOV a ktoré sa použije pre účtovné obdobia začaté od 1.1. 2023

Ak subjekt používa tlačivá účtovnej závierky podľa iného vzoru, použije tie riadky takéhoto iného vzoru alebo doplňujúcej evidencie, ktoré svojim obsahom zodpovedajú riadkom identifikovaným v tabuľke č. 2.

Označenia zdroja údajov z daňovej evidencie zodpovedajú aktuálne platnému značeniu daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby – typ B pre rok 2023.

V prípade, ak niektoré účtovné závierky obsahujú delenie údajov podľa príslušnosti k zdaňovanej a nezdaňovanej činnosti, na účely posúdenia znakov podniku v ťažkostiach sa použije súčet hodnôt za zdaňovanú a nezdaňovanú činnosť.

7. VÝNIMKY Z APLIKÁCIE NIEKTORÝCH ZNAKOV PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Pri posudzovaní naplnenia podmienok podniku v ťažkostiach sa berie do úvahy aj informácia o veľkosti podniku a dobe existencie MSP k rozhodnému momentu.

Veľkostná kategória podniku

V prípade, ak sa podnik klasifikoval ako MSP v zmysle definície uvedenej v prílohe I nariadenia (EÚ) č. 651/2014, potom sa na tento prípad neaplikujú podmienky podniku v ťažkostiach uvedených v písm. e) definície.

Podniky právnej formy, ako sú obce, mestá, vyššie územné celky, rozpočtové organizácie príspevkové organizácie, cirkev a náboženská spoločnosť sa posudzujú vždy ako veľké podniky, t.j. podniky nespĺňajúce kategóriu MSP.

Doba existencie MSP

V prípade, ak sa podnik klasifikoval ako MSP, a zároveň tento MSP existuje k rozhodnému momentu kratšie ako 3 roky, na tento sa neaplikujú podmienky podniku v ťažkostiach uvedené v písm. a), ako aj v písm. b) definície. Doba existencie MSP sa posudzuje na úrovni všetkých právnych subjektov, ktoré spolu tvoria MSP. Doba existencie MSP sa určí ako doba existencie najdlhšie existujúceho právneho subjektu, ktorý je súčasťou MSP.

8. HODNOTENIE HOSPODÁRSKEJ JEDNOTKY

Ak je podnik súčasťou hospodárskej jednotky, aplikuje sa hodnotenie znakov podniku v ťažkostiach na túto hospodársku jednotku podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich kapitolách.

8.1. Hospodárska jednotka

Hospodárskou jednotkou sú viaceré podniky, ktoré majú kontrolné podiely a iné funkčné, hospodárske a organizačné prepojenia medzi sebou navzájom. Hospodárska jednotka má spoločný zdroj kontroly,²⁷ v dôsledku čoho konajú podniky v skupine spoločne organizovane na trhu.

Hospodárska jednotka predstavuje skupinu podnikov (členov skupiny), medzi ktorými existujú majetkové, finančné, právne alebo iné vzťahy (väzby), ktoré umožňujú jednému zdroju dominantným spôsobom ovplyvňovať všetky podniky v takejto skupine.

Hospodárska jednotka sa zostavuje prostredníctvom vzťahov medzi právnickými osobami, ale aj prostredníctvom vzťahov fyzickej osoby alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne (prepojenie podnikov cez fyzické osoby).

Pri určovaní hospodárskej jednotky nie je relevantné miesto výkonu činností, resp. sídlo podnikov tvoriacich hospodársku jednotku, t.j. do skupiny sa zaraďujú aj podniky mimo územia SR.

Keďže pre určenie hospodárskej jednotky, ako skupiny podnikov, je podstatný „spoločný zdroj kontroly“, nemali by sa sem zahŕňať také podniky, ktoré síce majú vzťah ku skupine (alebo naopak skupina má vzťah k podniku), avšak miera týchto vzťahov (napr. podiel na majetku alebo iné práva) neumožňuje skupine ovládať takýto podnik, alebo naopak.

V bežnej praxi ide o hospodársku jednotku predovšetkým v prípade dcérskej a materskej spoločnosti. Vo všeobecnosti je pri vzniku pochybností, či konkrétny vzťah medzi jednotlivými členmi skupiny, vrátane zohľadnenia pôsobenia fyzických osôb, zakladá hospodársku jednotku, alebo nie, rozhodujúca rozhodovacia prax Súdneho dvora EÚ a v jej súvislosti aj rozhodovacia prax Európskej komisie.

²⁷ Vid' často kladené otázky k nariadeniu (EÚ) č. 651/2014, otázka č. 5 zverejnené na: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf
pracovná verzia slovenského prekladu: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/12/FAQ-GBER-1-cast1.pdf>

8.2. Hodnotenie hospodárskej jednotky

Konsolidované údaje

Pri hodnotení znakov podniku v ťažkostiach na hospodárskej jednotke sa vychádza zo spoločných finančných (ekonomických) údajov hospodárskej jednotky ako celku, t.j. hodnotenie znakov sa vykonáva na základe konsolidovaných účtovných údajov.

Konsolidované údaje pritom nemusia v tomto kontexte predstavovať len údaje, ktoré sa konsolidujú za hospodársku jednotku v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve, ale aj konsolidáciu údajov za hospodársku jednotku „širšiu“, čo môže v praxi predstavovať skupinu presahujúcu podniky, ktoré sa v zmysle účtovných pravidiel konsolidujú v skupine.

Pokiaľ **je** hospodárska jednotka totožná so skupinou podnikov, ktorá sa v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve konsoliduje, posúdia sa znaky podniku v ťažkostiach na hospodárskej jednotke na základe údajov konsolidovanej účtovnej závierky.

Pokiaľ **nie je** hospodárska jednotka totožná so skupinou podnikov, ktorá sa v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve konsoliduje, posúdia sa znaky podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky na základe osobitnej tzv. ad hoc konsolidácie údajov konsolidovaných a/alebo individuálnych účtovných závierok podnikov hospodárskej jednotky.

Podnik, ktorý je materskou účtovnou jednotkou, ktorá nemá povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku podľa platnej legislatívy, alebo je členom konsolidovaného celku, ktorého materská účtovná jednotka nemá povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku podľa platnej legislatívy, je povinný zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku alebo zabezpečiť jej zostavenie materskou účtovnou jednotkou pre účely posúdenia kritérií podľa tejto metodiky.

Podnik, ktorý je súčasťou hospodárskej jednotky, ktorá nepredstavuje konsolidovaný celok, alebo je širšia ako konsolidovaný celok, a nie je možné zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, je povinný zostaviť spoľahlivé agregované finančné údaje za hospodársku jednotku, z ktorých bude možné posúdiť splnenie kritérií podniku v ťažkostiach. Takéto agregované finančné údaje sa potom považujú za konsolidované údaje podľa tejto metodiky.

Konsolidovaná účtovná závierka sa zostavuje podľa metód a zásad ustanovených v nariadení Komisie (ES) č. 1126/2008 z 3. novembra 2008, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy (Ú. v. EÚ L 320, 29. 11. 2008) v platnom znení alebo podľa obdobných pravidiel platných pre materskú účtovnú jednotku podľa príslušných právnych predpisov.

Absencia niektorých údajov pre ad hoc konsolidáciu:

Pokiaľ z objektívnych dôvodov nevie podnik získať údaje pre vykonanie ad hoc konsolidácie alebo agregácie finančných údajov (napr. z dôvodu, že niektorý z členov hospodárskej jednotky takéto údaje odmieta poskytnúť, alebo sú údaje nepoužiteľné – napr. z dôvodu odlišného spôsobu vedenia účtovníctva v tretích krajinách a pod.) podnik posúdi znaky podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky s určitou mierou neistoty. V tomto prípade je posúdenie znakov podniku v ťažkostiach vykonané v dobrej viere podniku a vyhlásenie podniku o hospodárskej jednotke sa považuje za vyhlásenie v dobrej viere.

Podnik nesmie vyhlásením uviesť overovateľa podmienky do omylu. Vyhlásenie, že hospodárska jednotka nie je v ťažkostiach, môže podnik poskytnúť aj v prípade chýbajúcich údajov niektorých členov skupiny (podnikov) tvoriacich hospodársku jednotku, avšak len v prípade, ak aj bez týchto údajov možno odôvodnene predpokladať, že hospodárska jednotka ako celok nie je v ťažkostiach.

9. ŠPECIFICKÉ PRÍPADY - DOSTUPNOSŤ ÚDAJOV

Ak podnik ešte neschvaľoval účtovnú závierku a neukladal ju v registri účtovných závierok, resp. ak podnik nie je účtovnou jednotkou a ešte nepodával daňové priznanie, neposudzujú sa znaky podniku v ťažkostiach podľa písm. a), b) a e) definície.

Ak žiadny zo subjektov tvoriacich hospodársku jednotku ešte neschvaľoval účtovnú závierku a neukladal ju v registri účtovných závierok, resp. ak nie je účtovnou jednotkou a ešte nepodával daňové priznanie, neposudzujú sa znaky podniku v ťažkostiach podľa písm. a), b) a e) definície.

10. ZJEDNODUŠENIA

Pre právne formy obec, mesto a VÚC je postačujúce zhodnotenie, či je/nie je takýto podnik v nútenej správe, keďže podmienky zavedenia nútenej správy sú vo všeobecnosti prísnejšie než je spôsob výpočtu ukazovateľov podniku v ťažkostiach podľa údajov účtovnej závierky (ide o podmienky v rozsahu písm. e) definície).

Pre právne formy obec, mesto, VÚC, príspevková organizácia, rozpočtová organizácia, verejná vysoká škola, cirkev a náboženská spoločnosť platí, že takéto subjekty v podmienkach SR nie sú spôsobilé na to, aby im bola poskytnutá pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu. Preto je aj vyhodnotenie takejto podmienky v uvedených prípadoch právnej formy irelevantné.

Pre právne formy obec, mesto, VÚC, príspevková organizácia, rozpočtová organizácia, verejná vysoká škola, cirkev a náboženská spoločnosť sa takisto neposudzuje podmienka podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky, keďže sa v praxi neočakáva, že táto právna forma bude pôsobiť na voľnom trhu v kooperácii s ostatnými materskými, alebo dcérskymi spoločnosťami, ktoré majú spoločný zdroj kontroly a ktoré konajú na trhu vzájomne organizovane.

V prípade podnikov, ktoré uplatňujú paušálne výdavky je nerelevantné posudzovanie podmienok podľa písm. b) a e), keďže z vecnej podstaty týchto podmienok vyplýva, že sa na takýto typ podniku nevzťahujú alebo nemôže dôjsť k situácii, kedy by takýto podnik bol považovaný za podnik v ťažkostiach v zmysle týchto podmienok. Kľúčovým predpokladom pritom je, že takýto podnik nevedie evidenciu nákladov, ale jeho náklady sa určujú percentom z príjmov, t.j. takýto podnik nemôže dosiahnuť stratu. Takýto podnik tiež nevytvára základné imanie a nie je tiež možné určiť hodnotu „pasív“ takéhoto podniku, ktorá by sa dala klasifikovať ako základné imanie.

11. VYHODNOTENIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Podnik sa považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- ako podnik, je na základe svojich individuálnych údajov podnikom v ťažkostiach a/alebo
- hospodárska jednotka, ktorej je členom, je na základe konsolidovaných údajov podnikom v ťažkostiach.

Ak nie je splnená žiadna z podmienok uvedených v predchádzajúcom odseku, subjekt sa nepovažuje za podnik v ťažkostiach, a to ani v prípade, že niektoré iné podniky, ktoré sú členom rovnakej hospodárskej jednotky ako dotknutý podnik, sú na základe svojich individuálnych údajov podnikom v ťažkostiach.

Preukázanie:

Preukázanie závisí od procesnej fázy overovania.

Pred nadobudnutím účinkov právneho úkonu:

Podnik predkladá prílohu 1 metodiky – čestné vyhlásenie k podniku v ťažkostiach, v ktorom štatutárny zástupca podniku vyhlási, či podnik je/nie je v ťažkostiach. Toto čestné vyhlásenie poskytuje na základe samoposúdenia v zmysle definície uvedenej v tejto metodike, pričom závery uvedené v čestnom vyhlásení môže podnik/štatutárny zástupca oprieť o vykonanie testu podniku v ťažkostiach.

Po nadobudnutí účinkov právneho úkonu:

Podnik predkladá prílohu 2 – test podniku v ťažkostiach, pričom zohľadňuje všetky aspekty hodnotenia podniku v ťažkostiach. Na základe vložených údajov podniku určí „Test podniku v ťažkostiach“, či je alebo nie je podnikom v ťažkostiach.

Test podniku v ťažkostiach vypracuje podnik na základe individuálnych údajov podniku. Podnik poskytne čestné vyhlásenie pre účely písm. c) a d) a zhodnotí podmienky a), b) a e) podľa údajov účtovnej závierky/daňovej evidencie.

Posúdenie na úrovni hospodárskej jednotky je povinný vykonať podnik konsolidáciou, resp. agregáciou údajov všetkých podnikov tvoriacich hospodársku jednotku. Údaje na úrovni hospodárskej jednotky podnik neposkytuje. Podnik na účely posúdenia znakov podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky, v zmysle uvedených pravidiel, poskytuje vyhlásenie, ktoré tvorí súčasť prílohy č. 2.

12. MECHANIZMUS OVEROVANIA

Podmienka nebyť podnikom v ťažkostiach je overovaná v dvoch základných fázach.

Procesné fázy a spôsob overovania sú uvedené v tabuľke č. 1 metodiky.

Overovateľom podmienky je:

- poskytovateľ, pokiaľ ide o žiadateľa, prijímateľa alebo partnera,
- prijímateľ alebo partner, pokiaľ ide o užívateľa,
- poskytovateľ alebo vykonávateľ schémy štátnej pomoci, pokiaľ ide o prijímateľa štátnej pomoci, ktorý nie je žiadateľom, prijímateľom, partnerom alebo užívateľom

Čestné vyhlásenie poskytnuté pred nadobudnutím účinnosti právneho úkonu berie overovateľ na vedomie. Uvedené nezbavuje podnik zodpovednosti za správnosť vyhlásenia v zmysle metodiky.

Overovateľ bude overovať podnik v ťažkostiach po nadobudnutí účinnosti právneho úkonu, a to overením údajov uvedených v teste podniku v ťažkostiach.

Overovateľ overí:

- 100% testov podnikov v ťažkostiach

Overenie podmienok podľa písm. a), b) a e) definície

Overovateľ využíva na účely overenia podmienok podľa písm. a), b) a e) zdroj údajov, ktorým sú individuálne účtovné závierky, resp. daňová evidencia podniku v súlade s touto metodikou.

Overovateľ overuje zdrojové účtovné závierky prostredníctvom registra účtovných závierok.

Ak je účtovných závierok za príslušné referenčné obdobie viac a nie je možné určiť, ktorá účtovná závierka za príslušné referenčné obdobie bola schválená ako prvá, alebo ak nie je možné určiť, ktorá účtovná závierka bola zostavená ako prvá, bude podnik vyzvaný na vysvetlenie.

V prípade daňovej evidencie vyžiada overovateľ od podniku kópiu daňových výkazov.

V prípade, ak podnik nevyplnil údaje v teste podniku v ťažkostiach korektne, môže overovateľ vyplniť test podľa korektných údajov, alebo môže využiť aj iné riadky účtovnej závierky alebo daňového priznania, ak sa takýmto spôsobom dá identifikovať korektný vstupný údaj do výpočtu jednotlivých kritérií (ide najmä o prípady, kedy nie sú vyplnené identifikované súčtové riadky, ale sú vyplnené riadky, ktoré vstupujú do výpočtu príslušného súčtu). Ak to možné nie je, bude podnik vyzvaný na vysvetlenie.

Overenie podmienok podľa písm. c) a d) definície

Overovateľ berie vyhlásenie na vedomie.

Pokiaľ vzniknú pochybnosti o vyhláseniach podľa písm. c) overí overovateľ splnenie vyhlásení overením údajov v registri úpadcov alebo oslovením Ministerstva financií SR na účely identifikácie subjektov územnej samosprávy v nútenej správe.

Overovateľ je oprávnený dožiadať od podniku príslušné doklady, dôkazy alebo prehlásenie, ak má pochybnosť o tom, že podnik môže byť platobne neschopný, predĺžený alebo že sú splnené podmienky pre zavedenie nútenej správy jeho alebo jeho zriaďovateľa.

- status MSP a dobu existencie MSP (do 3 rokov) v prípadoch, kedy by uvedené malo vplyv na výsledok testu podniku v ťažkostiach. Ak uvedené nemá vplyv na výsledok (ekonomicky sú kritériá podľa písm. a), b) a e) splnené), nebude overovateľ skúmať status MSP a dobu existencie MSP.
- vzorkovou metódou podnik v ťažkostiach na úrovni konsolidovaných údajov hospodárskej jednotky

Overenie údajov na úrovni hospodárskej jednotky

Údaje pre posúdenie poskytne podnik na základe vyžiadania overovateľa.

Overovateľ overí validitu poskytnutých údajov a v prípade potreby vyzve podnik na doplnenie, resp. vysvetlenie.

Predmetom overenia sú podmienky podľa písm. a), b) a e) definície.

V prípade identifikácie, že podnik je v ťažkostiach (či už individuálne alebo na úrovni hospodárskeho subjektu) sa uplatnia postupy podľa účinného právneho úkonu (zmluvy o NFP a pod.), t.j. rozvázovacia podmienka účinnosti alebo odstúpenie od právneho úkonu.

Postupy overenia podmienky v prípade poskytovateľa alebo vykonávateľa schémy štátnej pomoci sa môžu líšiť od vyššie uvedených postupov v súlade s podmienkami príslušnej schémy štátnej pomoci.

13. PRÍLOHY

PRÍLOHA Č. 1 – ČESTNÉ VYHLÁSENIE K PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

PRÍLOHA Č. 2 – TEST PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH (MS EXCEL)